

T.C.

Tarım ve Orman Bakanlığı

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Nuray AYTEN

Uzman

Sektörel Su Tahsisi

05.11.2018

ANTALYA

MUHTEVA

1 Sektörel Su Tahsisi ve Planı

2 Tahsiste Yetkili Kurumlar

3 Hukuki Dayanak

4 Ülkemizde Sektörel Su Tahsisi

TANIMI

Havzadaki su kaynakları potansiyeli dikkate alınarak bir plan çerçevesinde, farklı kullanım maksatlarıyla suyu talep eden sektörlerle yapılan tahsistir.

AMACI

Havzalar ölçeğinde suyu kullanan paydaşlar/sektörler arasında su paylaşımının geleceğe yönelik olarak planlanması ve her sektörün ihtiyacı olan suyun planlı bir şekilde karşılanmasıdır.

ÖNEMİ

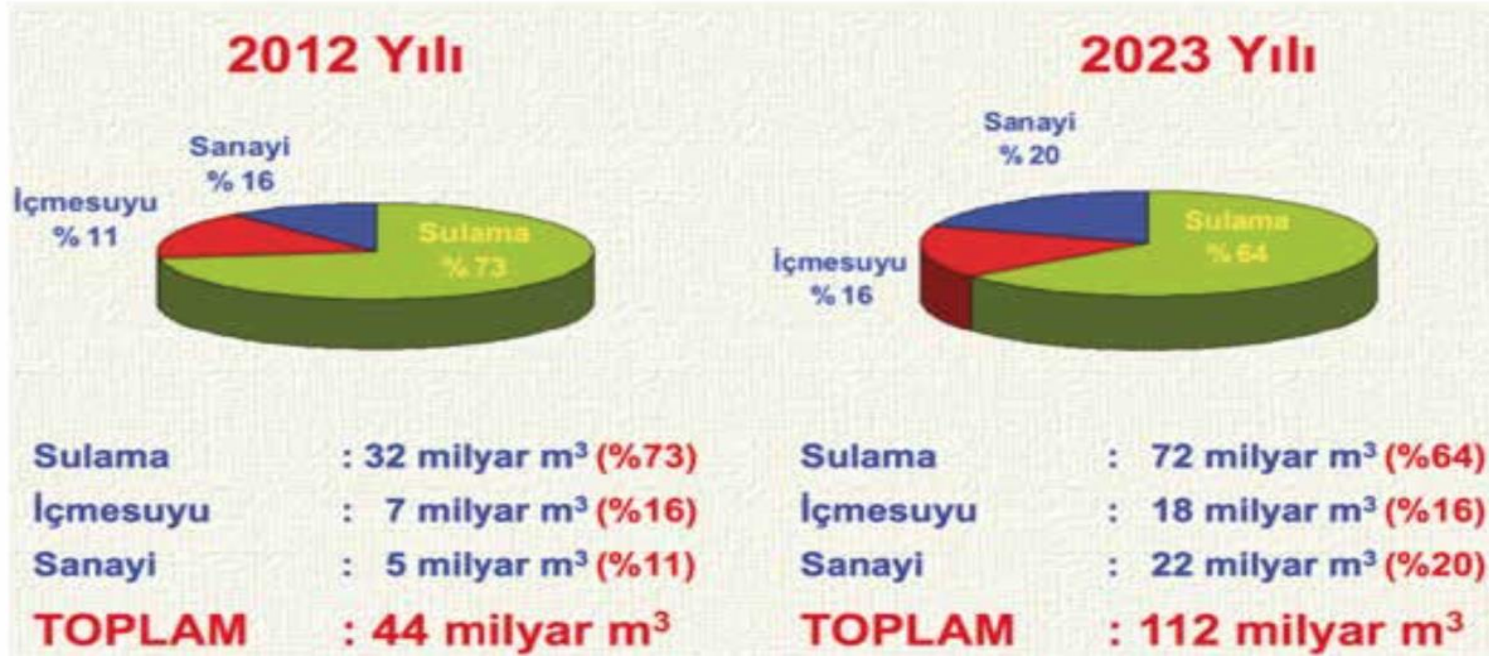
- ✓ Nüfus artışı
- ✓ Sanayileşme
- ✓ İklim değişikliği

Su kaynaklarının adil ve dengeli paylaşılması

Su kaynaklarının daha verimli ve uzun vadede kullanılabilmesi için havza bazında Su Tahsisi Planlarının yapılması gerekmektedir!

Türkiye'nin kullanılabilir tatlı su kaynağı: 112 milyar m³ /yıl

- * **SU Stresinde Olan Türkiye**
- * **2030** yılında **SU SIKINTISI** yaşamaya ve
- * **2050** yılından sonra **SU FAKİRİ** olmaya aday.

Artan nüfus, iklim değişikliği ve azalan su kaynakları nedeniyle Türkiye’de kişi başına kullanılabilir yıllık su miktarının ~1.000 m³’ün altına inmesi ile “**su fakiri**” olması beklenmekte.

Sektörel Su Tahsis Planı

Su tahsis planı yönetim kademesi için tahsis imkanlarını ortaya koyan bir araçtır.

Havzada;

Su potansiyelinin tespit edilmesi

Sektörlerin su ihtiyaçlarının belirlenmesi

Su kalitesi ve çevresel akışın dikkate alınması gerekmektedir.

Taslak Su Kanunu kullanım öncelikleri:

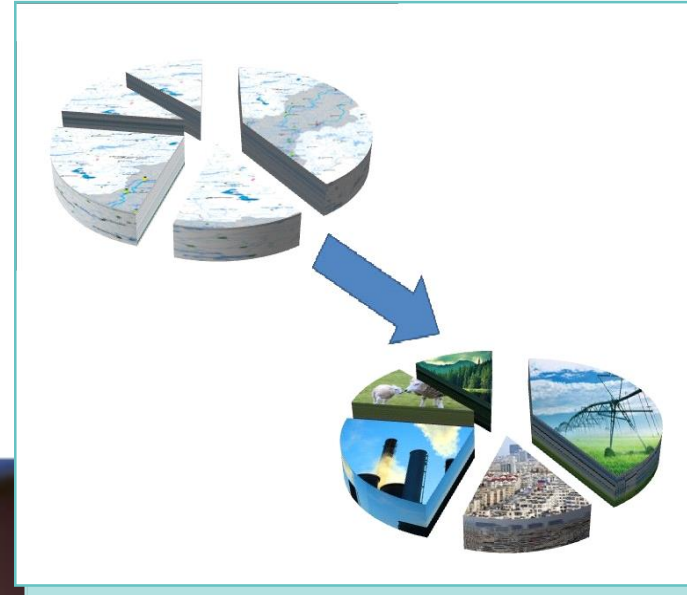
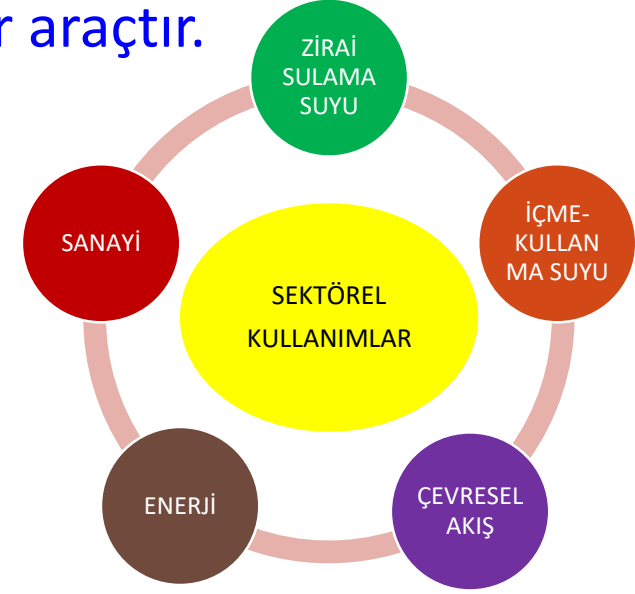
İçme-kullanma

Çevre

Ziraat

Ticari ve Enerji

Turizm, rekreasyon, maden vb.

Yerüstü ve Yeraltısu Yu Münferit Tahsisleri: Yetkili Kurumlar

DSİ Genel Müdürlüğü

- Yerüstü sularından çeşitli yönlerde faydalanmak maksadıyla proje geliştirme (HES, Sulama vb.) (6200 sayılı Kanun)
- Yeraltı Suları (167 sayılı Kanun)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

- Belediyelere İçme ve Kullanma Suyu Tahsisi (5018 sayılı Kanun)

İl  zel İdareleri

- Köylere ve Askeri Garnizonlara İçme ve Kullanma Suyu Tahsisi (3202 sayılı Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun)

Milli Emlak Genel Müdürlüğü

- Kaynak sularının tahsisi

İl  zel İdareleri & Büyükřehirlerde Valilikler

- Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular (5686 sayılı Kanun)

DSİ (1053 sayılı Kanun ile N>100.000), Belediyeler, 5393 Sayılı Belediyeler Kanunu), İller Bankası (6107 sayılı Kanun- belediyelere su temini için kredi ve teknik destek

- Kentsel yerlere su temini

6200 Sayılı Kanun: DSI'ye Verilen Görevler

- 6200 sayılı Kanun: DSI tarafından yüzey sularından çeşitli yönlerde faydalanmak maksadıyla projeler yapılabileceği belirtilmiştir.
- Sulama yönetiminde DSI Genel Müdürlüğü ve İl Özel İdareleri yetkilidir.
- HES üretimine yönelik su kaynaklarının planlanması, geliştirilmesinden sorumlu kuruluş DSI'dir

Bu Kanun;

- yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve/veya bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmak
- yetkileri kullanmak maksadıyla DSI nin kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenler.

Örneğin; Sulama tesislerini kurmak, sulama sahalarında mevcut parsellerin tamamını veya aksamını gösterir harita ve planları yapmak...

İşletmeye açılan hidroelektrik santrallerin su kullanım hakkı anlaşmalarına uygun olarak işletilip işletilmediğini kontrol etmek, bunlarla ilgili her türlü hesap ve tahsilât işlemlerini yapmak..

167 Sayılı Kanunda Tahsisle İlgili Hükümler

167 sayılı Hakkında Kanun: Yeraltı suyunun hüküm ve tasarrufuna ilişkin uygulama ve takip işlemleri de DSİ tarafından yerine getirilmektedir..

Madde 1 – Yeraltı suları umumi sular meyanında olup Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bu suların her türlü araştırılması, kullanılması, korunması ve tescili bu kanun hükümlerine tabidir.

Madde 4 – Yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8 inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflarıyla çekilecek su miktarı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tespit edilir.

Madde 10 – Arama belgesine dayanarak arazisinde yeraltı suyu bulunan kimse, bu suyu kullanabilir. Ancak, bir ay içinde Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne müracaat ederek kullanma belgesi alır.

1053 Sayılı Kanunda Tahsisle İlgili Hükümler

1053 sayılı Belediye Teşkilâtı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun:

** Sağlık ve çevre açısından acil tedbirler alınması gerekli görülen, öncelikli atık su arıtma ile ilgili yatırım hizmetleri **için gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişmeye** Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yetkilidir.*

Su Tahsislerinde Mevcut İşleyiş

DSİ'nin su kaynaklarıyla ilgili geliştirdiği projeler dışında, özel ya da tüzel kişiler kendi geliştirdikleri faaliyetler için su tahsis talebinde bulunmaktadırlar.

Yerüstü ve yer altı sularından talep edilen su tahsisleri, mevcut mevzuat çerçevesinde değerlendirilmekte ve geçici su kullanım tahsisleri yapılmaktadır.

Kaynak sularında Milli Emlak Genel Müdürlüğü adına illerde İl Özel İdareleri, ilçelerde ise Mal Müdürlükleri bu hizmeti yürütmektedirler.

Sektörel Su Tahsisinde Hukuki Dayanak

- Su Yönetimi Genel Müdürlüğü (10 Temmuz 2018/ 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Karanamesi)

*Nehir havza yönetim planlarına uygun olarak **sektörel bazda** su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak*

- Ulusal Havza Yönetim Stratejisi (2013-2023) :

*Hedef 2.1.5 Havza bazında **sektörel su tahsisleri** planlamasını tamamlamak*

- Stratejik Plan (2017-2021):Stratejik Gaye (3)

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak

- Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması Uygulanması ve Takibi Yön.

*Madde 13: **Havza su tahsis planlarının** hazırlanması*

*Madde 14:**Havza su tahsis planının** yürürlüğe girmesi, takibi ve güncellenmesi*

- Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsisi Eylem Planı:

2017/6 sayılı 14.09.2017 tarihli Bakanlık Genelgesi

Sektörel Su Tahsisinde Hukuki Dayanak

- **Su Kanunu Taslağı**
- Kanun Taslağında havza ölçeğinde sektörel su tahsisleri **kullanım maksadına göre su tahsisi** şeklinde tanımlanmaktadır.
- **MADDE 15- (1) Kullanım maksatlarına göre su tahsisi;** yerüstü ve yeraltı suları müştereken değerlendirilmek, ihtiyaçlar ve su kullanım öncelikleri dikkate alınmak suretiyle yönetim planları kapsamında havza veya alt havza esası uyarınca **Su Yönetimi Yüksek Kurulu** tarafından yapılır.
- **Su kaynaklarının tahsisi MADDE 16- (1)** Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilere ve Türk vatandaşlarına yapılacak olan su tahsisleri, havza ölçeğinde kullanım maksatlarına göre su tahsisleri esas alınarak **Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü** tarafından yapılır.

Türkiye’de Havza Bazlı Sektörel Su Tahsisleri Toplantıları

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"Türkiye Sektörel Su Tahsisine
Hazırlanıyor"

TÜRKİYE'DE HAVZA BAZLI SEKTÖREL
SU TAHSİSİNE GEÇİŞ TOPLANTISI

11-13 Mart 2013
İSTANBUL

DSİ XIV. Bölge Müdürlüğü Orhantepe Eğitim ve AR-GE Merkezi
Dragos

T.C.
Orman ve Su İşleri
Bakanlığı

Dünya Bankası

ULUSLARARASI SU TAHSİSİ ÇALIŞTAYI
INTERNATIONAL WORKSHOP ON WATER ALLOCATION

SUEN
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

30-31 Ekim / October 30 - 31, 2013 / Ankara

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ
BAKANLIĞI
SU YÖNETİMİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

**Türkiye'de Havza
Bazlı
Sektörel Su Tahsisleri
Toplantısı**
19 Aralık 2017
ANKARA

Ulusal ve Uluslararası Su Tahsis Çalıştayı Çıktıları

ÇALIŞMA GRUBU TESPİTLERİ

- Su konusunda mevzuatın çelişme ve çakışmalara mahal vermeyecek şekilde düzenlenmelidir.
- Havza bazında doğal çevrenin ihtiyacı olan su karşılanmalı, önceliklere göre bir sıralama yapılmalıdır.
- Su kaynaklarının verimli kullanımı için tüketimlerin ölçülmesi ve kayıt altına alınması gerekmektedir.
- HES projelerinin dağılımına dikkat edilmeli, belirli bir bölgede yoğunluk meydana getirilmemelidir.
- Su Tahsisi Planlamaları yapılmadan önce kalite ve miktar açısından ölçüm yapılmalıdır.
- Etkin bir izleme-denetleme sistemi olmalıdır.

Sektörel Su Tahsis Planları Vaziyeti

Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı	2015-2016
Akarçay, Konya Havzası Sektörel Su Tahsis Planı	2016-2018
K. Menderes, Gediz Havzası Sektörel Su Tahsis Planı	2017-2019
Burdur, B.Menderes, Fırat – Dicle	2018-2020
Kuzey Ege, Marmara, Meriç – Ergene, Sakarya, Susurluk	2019-2021
Antalya, Asi, B.Akdeniz, Ceyhan, D. Akdeniz	2020-2022
Aras, B. Karadeniz, Çoruh, D. Karadeniz, Kızılırmak, Van, Yeşilırmak	2021-2023

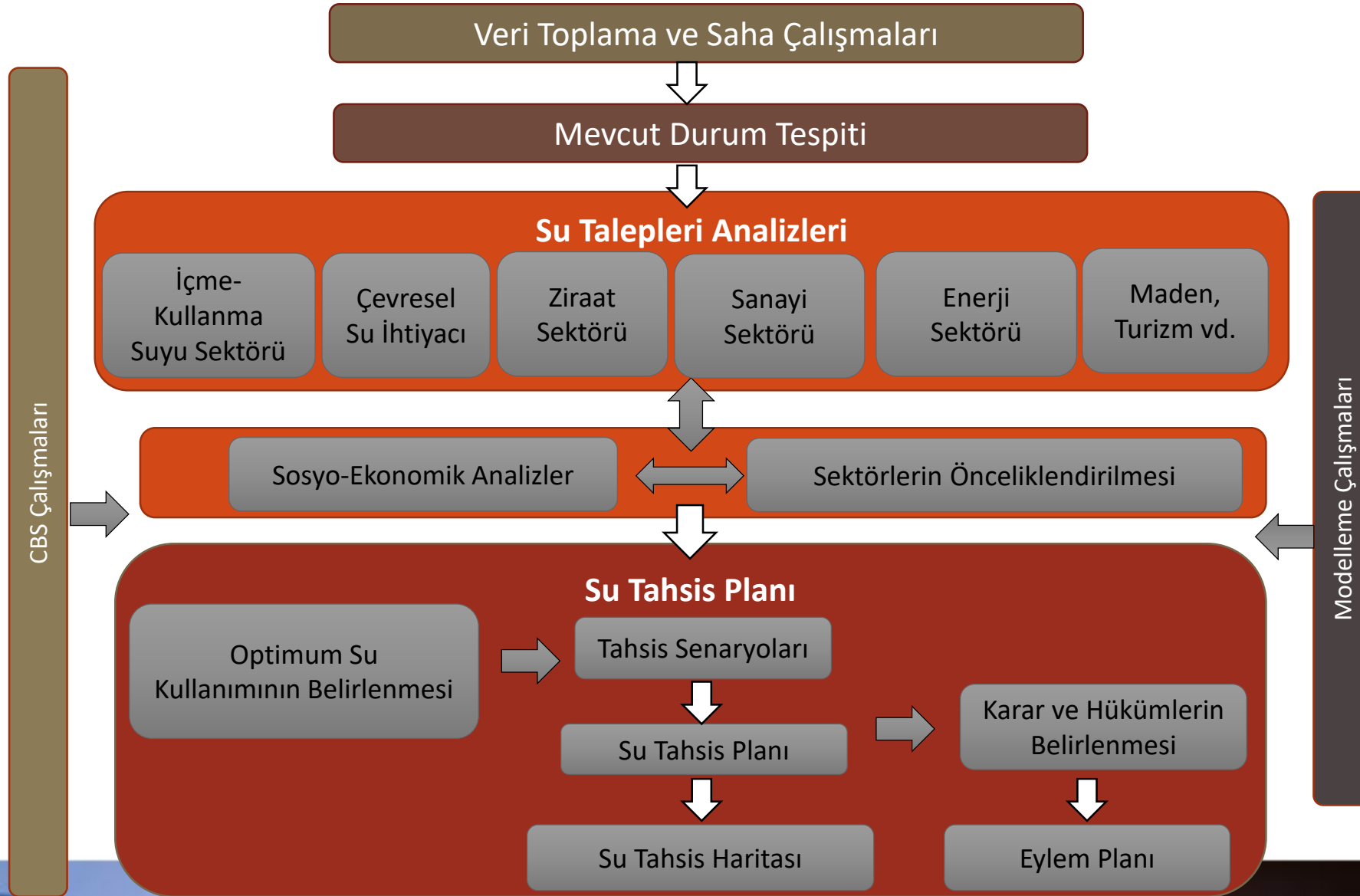
Milli Su Yönetim Sistemi (MSYS)

MSYS: Bakanlığımızda SCADA tabanlı ve yazılım destekli bir sistemin oluşturulmasıyla:

- ❖ Su Kaynaklarında miktar ve kalitenin sürekli izlenmesi
- ❖ Su kullanımlarının bölgesel ve merkezi olarak *on-line* izlenmesi ve müdahale edilmesi,
- ❖ Çevresel altyapıların takibi ve kontrolü (baraj, sulama alanı, kuyu, su ve atıksu arıt.tesisleri)
- ❖ Su Tahsislerinin takibi ve Kuraklık Yönetimi

sağlanacaktır.

Sektörel Su Tahsisinde Planlama Süreci

Eylem Planı Uygulama Genelgesi

**T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Su Yönetimi Genel Müdürlüğü**

Sayı: 11832694-251.05-6
Konu: Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Eylem Planı

14.09.2017

**GENELGE
(2017/6)**

29.06.2011 tarih ve 645 Sayılı “Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de yer verilen ‘Nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak’ ve Yüksek Planlama Kurulunun 13.06.2014 tarihli ve 2014/11 sayılı kararı ile kabul edilen ve 04.07.2014 tarihli ve 29050 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ulusal Havza Yönetim Stratejisi kapsamında tanımlanan “Havza bazında sektörel su tahsisleri planlamasını tamamlamak” görevine istinaden; havza ölçeğinde suyun sürdürülebilir yönetiminin sağlanması ve havzada yapılacak faaliyetler için geleceğe yönelik planlanarak kullanılması maksadıyla “Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı” 2016 yılında hazırlanmıştır.

Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı kapsamındaki çalışmalar içme-kullanma suyu, çevresel akış, tarım, enerji ve sanayi sektörleri başta olmak üzere her bir sektör için ve her bir alt havzada gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, su kaynakları potansiyelinin mevcut şartlardaki (2016 yılı) mekânsal değişimi tespit edilmiştir. Bunu takiben kuraklık ve iklim değişikliğine uyum çalışmalarının neticeleri esas alınarak havzadaki normal, hafif kurak, orta kurak ve şiddetli kurak şartlar ile su kaynakları potansiyelinin zamansal (2017, 2022, 2027 ve 2037 yılları) ve mekânsal (sektörel alt havzalar) değişimi belirlenmiştir. Ayrıca, su kaynaklarındaki kullanıma bağlı olarak oluşması öngörülen faydaların optimizasyonu yapılarak, ekonomik katma değerleri tespit edilmiştir.

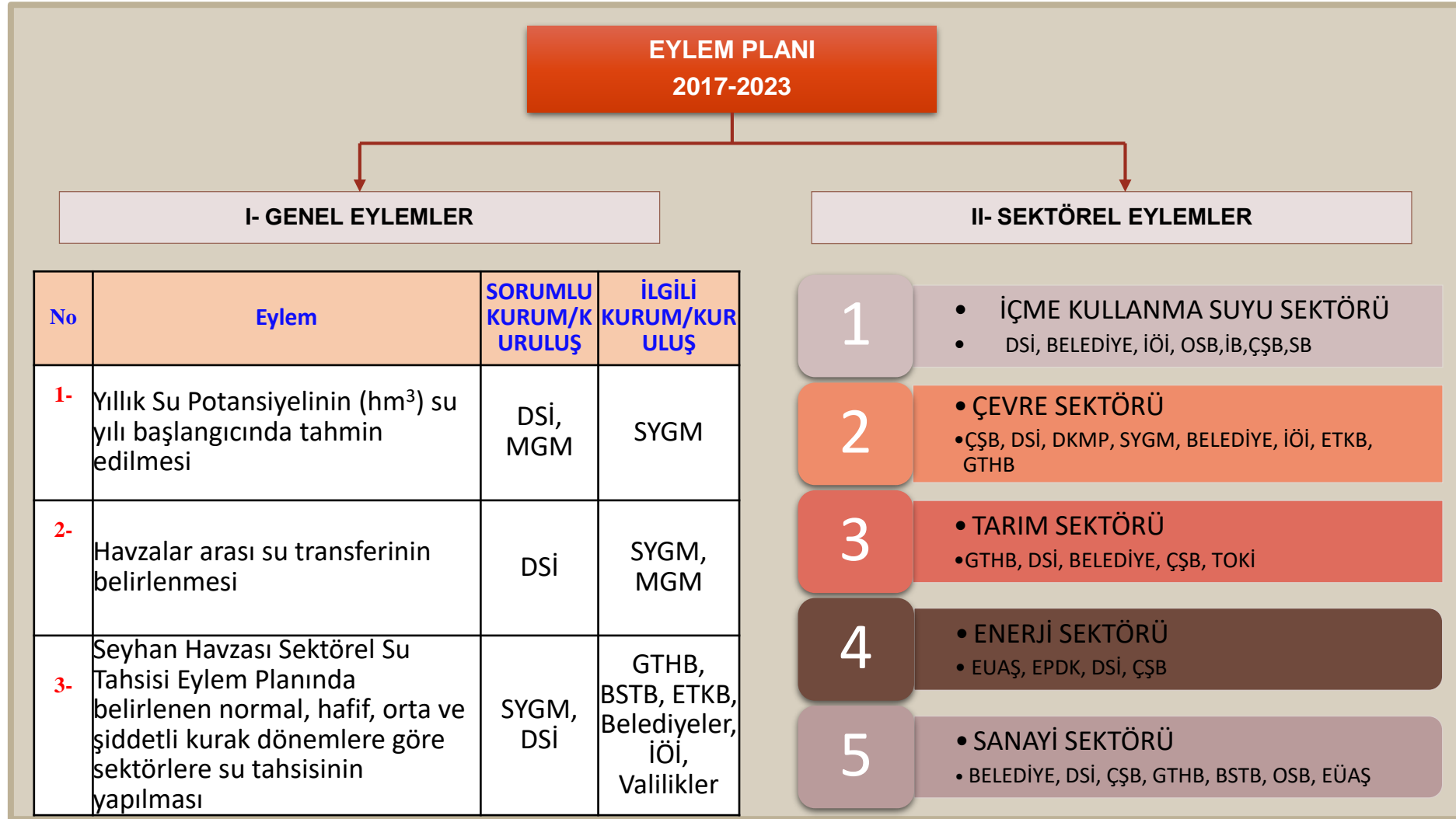
“Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Eylem Planı”nda belirlenmiş ekte yer alan eylemlerin bütün mesul kurum ve kuruluşlar tarafından uygulamaya geçirilmesi hayati önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda su kaynaklarının havza esaslı yaklaşımlarla korunması ve belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi maksadıyla, Orman ve Su İşleri Bakanlığının koordinasyonunda, ilgili kurum ve kuruluşların katkıları ile hazırlanan “Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı”nın “Ulusal Havza Yönetim Stratejisi” çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak uygulanması, uygulama takibinin Seyhan Havzası Havza Yönetim Heyeti tarafından yapılması ve neticelerinin Bakanlığa her yıl Ekim ayında raporlanması hususunda bilgilerinizi ve gereğini önemle arz/rica ederim.

**Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan**

EKLER :
- Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı Eylem Planı

Eylem Planı: Genel ve Sektörel Eylemler

- Sorumlu ve İlgili kurum/kuruluşlar tanımlanmıştır
- Uygulama takibi Havza Yönetim Heyeti tarafından yapılacaktır.

Teşekkürler...

nuray.ayten@tarimorman.gov.tr

II- SEKTÖREL EYLEMLER

1-İÇME-KULLANMA SUYU SEKTÖRÜ

No	Eylem	Dönem	SORUMLU KURUM/KURULUŞ	İLGİLİ KURUM/KURULUŞ
1.1	Kuraklık şartlarına* göre yerleşim yerlerine, organize sanayi bölgelerine ve diğer toplu kullanıcılara münferit su tahsisinin Plandaki senaryolara göre yapılması	2019-2025	DSİ, Belediyeler, İÖİ, OSB	STB, SYGM
1.2	Belediyelerin ve Su İdarelerinin su kayıplarının kaydı, alt yapı sistemlerinin yeterliği ve tahsise uygun içme suyu kalitesinin sağlanıp sağlanmadığının denetlenmesi ve Bakanlığa raporlanması**	2019–2025	İB, SB, Belediyeler, İÖİ, SYGM	DSİ
1.3	Su kullanımları ve içme-kullanma suyu gelirlerinin kaydedilmesi ve Bakanlığa Raporlanması (TL/yıl)	2019-2025	Belediyeler, İÖİ, Valilikler	SYGM
1.4	Tahsis şartlarına uymayan içme kullanma suyu kullanıcılarının İçişleri Bakanlığına Raporlanması	2019-2025	SYGM	DSİ, Belediyeler, İÖİ

****İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği ve Teknik Usuller Tebliğine göre**